

DECEMBER 2011

FILIPINO MAGAZINE

PO NATIN !

PAG-USAPAN

ISSUE 41

مجلة لتتجاوز ملحق مجلة البشرى باللغة الفلبينية - العدد الحادي والأربعون

IPINAMIMIGAY NG LIBRE

Hindi Lahat Sa Abroad Mayaman

 المركز الكويتي الفلبيني الثقافي
Kuwait Philippine Cultural Center

UPANG TAYO'Y MAGKILALANAN ... لتعارف

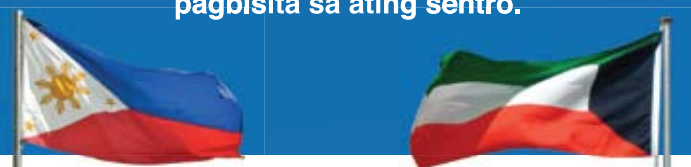

سُورَةُ التَّوْبَةِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- Pagtuturo ng wikang arabik.
- Mga panayam tungkol sa mga okasyong pang-islam, mga kapistahan at okasyong pambansa.
- Mga programa sa pakikipagtulungan ng Philippine Embassy sa Kuwait.
- Seminar para sa mga magpapakasal.
- Mga seminar tungkol sa mga tradisyon at kaugaliang kuwaiti.
- Mga Kompetisyong Pangkultura.
- Mga Pamamasyal at Paglilibang.
- Mga Programang Pampalakasan.
- Monthly Magazine ng Center (PAG-USAPAN PO NATIN !).

Kami po ay malugod na nag-aanyayasa inyong pagbisita sa ating sentro.

المركز الكويتي الخلييني الثقافي
Kuwait Philippine Cultural Center

LIBRENG PAG-AARAL NG ARABIK PARA SA MGA PILIPINO (With Certificate)

For reservation and registration

Tawag lang sa 24712574 or 24756796

Extention 102 sa mga lalaki, Extention 116 sa mga babae

Office Hours: Sundays to Fridays, Morning 8:00– 1:00,
Evening 4:30 – 8:30

KPCCenter is Closed on Saturdays

ARABIC CLASS 2011 – 2012 SCHEDULE

OF CLASSES & REGISTRATION

BATCH	REGISTRATION PERIOD	DURATION OF CLASSES
1 st Batch	January 1 - 31, 2011	February - May 2011
2 nd Batch	May 1 - 31, 2011	June - September 2011
3 rd Batch	October 1 - 31, 2011	November 2011 - February 2012

Mag-aral Bumasa at Sumulat ng Arabik sa Loob Lamang ng Apat na Buwan

LEARN AutoCAD

2D & 3D

Professionally with Projects

Just in 3 Months

SPECIAL PROMO

35 KD
Monthly

**Tel.: 22467301
99302850**

Kuwait City - Panasonic Tower, 8th Floor

KPCC Sentrong Pangkultura

facebook®

facebook.com/kpccenter

Makinig Araw-araw, 1:00 - 3:00 P.M.
Tagalog Program ng Radio Kuwait
FM 93.3 khz . AM 963 khz.

Special Promo

Learn

GRAPHICS DESIGNING

Only

27 KD
Monthly

By the end of this course students will be able to create a design layouts, templates, greeting cards, flyers, brochure, banners, publication design for books and magazines and all kinds of advertising materials which meet industry standards. Graphics Designing jobs are usually offered by Advertising Companies, Interior Designing companies, Printing presses and photo studios.

ICSA 22467301 - 99302850

MAGANDANG BALITA!!!

Para Sa Lahat Ng **Pinoy**

Sa **Kuwait** A great opportunity for undergraduates

EARN ONLINE BACHELOR DEGREE

From CHED accredited University in Philippines

**Bachelor of Science in
Business Administration**

- Major in Marketing
- Major in Management

Online Study, No Regular Classes Required

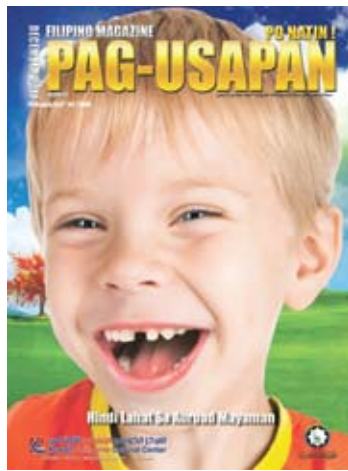
Registration on going

First Semester Starting From 1st of December

ICSA - Panasonic Tower, 8th Floor

22403408 96621592

Chief Patron
Mohammad Ismail Al-Ansari

Editor
Ullessis F. Abaya

Columnists:
Joselito Tabing
Joshua Barbas
Abdul Qadir Laja
Issa Mohammad Tragua
Ust. Abubaidah Salud Satol
Ust. Marouf Baraguir Ali
Ust. Wahibie Tamama
Ust. Muslimin Palami Bhiruar
Maily Rodriguez
Usta. Pahima Guibabal
Usta. Halima Mantawil

Review and Approval Committee
Ust. Marouf Baraguir Ali
Ust. Muslimin Palami Bhiruar
Bro. Muhammad F. Sumaway
Bro. Ahmad Yusuf Abaya
Usta. Halima Mantawil

Designer
Nader Bellal
PUBLISHED BY
KPC Center

Farwaniya, Block 1
Street 74 corner Street 72
Building 12
Phone 24712574, 24756796
Fax (965) 24712574 (102)
Hotline: 97802777
www.kpccenter.com
www.pagusapan.com

Khalid Abdullah Al-Sabea
General Director
Ust. Marouf Baraguir Ali
Head, Men Section
Usta. Halima Mantawil
Head, Women Section

لِلْعَالَمِ وَالْخَلْقِ
اصالة الماضي .. ورؤية الحاضر

www.zukhruf.net
Tel. 99993072

Ang Pag-usapan Po Natin! Filipino Magazine ay ang monthly publication ng KPCCenter. Ang Kuwait Philippine Cultural Center ay isang kalipunan, isang kongregasyon, at isang center kung saan nagtatagpo ang mga layunin para sa kaunlaran sa pamamagitan ng pakikipag-ugnayan sa mga Filipino sa Kuwait, ano man ang kanilang relihiyon, tribo, at kasarian. Ang layunin nito ay upang makapagtatag ng isang sentrong pangkultura at pang-edukasyon upang tangkilikin ang lahat ng maiinam na kultura at mga anyo ng edukasyon. Ito rin ay nakikipagkasundo, at lahat ng mga gawain nito ay sa pamamaraang tuwiran at katamtamang pakikitungo, na nag-aanyaya sa lahat upang sama-samang makapagtatag ng bukas na mga tala-kayan tungkol sa lahat ng aspeto ng pamumuhay.

Ang mga nilalaman, pananaw at mga opinyong nailathala sa magazine na ito ay di kailangang kumatawan ng KPCCenter, kahit pa ito ay isinulat ng isang empleyado nito. Ang lahat ng pagsisikap ay ginagawa upang maiwasan ang pagkakamali sa mga impormasyong nilalalaman ng mga artikulo, ngunit, walang pananagutan kahit anuman ang maaaring ipagpalagay sa magazine na ito o sa tagapaglathala nito, ang KPCCenter.

Para sa mga komento at mga katanungan, mag-e-mail sa:

ullessis@yahoo.com

3	Dear Kuya Eli: "BUHAY OFW"	الحياة في الخارج
6	PANULAANG FILIPINO	القصيدة
7	FIELDTRIP, WOMEN SECTION	أنشطة المركز الفلبيني - قسم النساء
8	ANG KATOLISISMO	المعتقدات الرومانية الكاثوليكية
11	PINOY RECIPE	تعليم الطبخ - الفلبيني
12	MGA TANONG AT SAGOT	سؤال وجواب
13	MINDANAO, TUKLASIN NATIN	مينداناو
14	MAGTAWANAN TAYO	طرائف تجالوج
15	PAG-ARALAN ANG ARABIK	تعلم اللغة العربية
16	ANG HONEY ANT	النمل
18	BASA A MORO	لغة مورو
20	BISAYA	لغة بيسايا
21	COMMUNITY ACTIVITIES	أنشطة الجالية الفلبينية

BUHAY OFW

Dear Kuya Eli...

Ullessis Abaya
ullessis@yahoo.com

HINDI PORKET NASA ABROAD

AKO MAYAMAN NA

Noong bata pa ako lagi kong inaabangan ang pagdating tuwing December ng mga lolo at lola ko galing Hong Kong. Lahat kaming magkakapatid at magpipinsan ay inaabangan ang araw ng paglanding ang eroplano. Binibilang bawa't tulog na natitira bago namin sila salubungin sa NAIA. Nagpapatayan kaming mga bata kung sino ang sasama sa pagsundo sa erport. Nagulgol at paglulupasay ang maririnig at makikita mo sa hindi makakasama!

Kapag nakalapag na sina granma and granpa ay konting yakapan, konting kumustahan, at konting chikahan. Pagkatapos ng konting drama ay inuusisa na namin ang mga dala nilang balikbayan boxes. Sana marami. Sana malalaki. Nasan kaya 'yung box para sa matatanda? 'Yung para sa mga bata?

GUILTY AKO. Mas importante sa aming mga bata ang mga pasalubong kaysa sa pagdating ng mga matatanda na gusto kaming makasama na magdiwang ng Kapaskuhan.

'Nay (tawag namin sa lola ko), nakabili ba kayo ng Gameboy namin?

'Tay, may mga chocolates ba kayong dala galing Duty Free?

Meron po bang mga Giordano polo shirts na ipinadala sila Tita?

Papunta po ba tayo sa Star City sa pasko?

Ang eksena sa bahay...lahat ng kamag-anak at pamilya ay always present kapag nagbabakasyon ang mga lola. Grupo-grupo dahil naka-group din ang mga boxes na dala nila nanay at tatay. Minsan depende sa age bracket. Minsan depende naman sa gender. Minsan depende sa dami ng members ng bawat pamilya. Never na mawawala ang imported na Nescafe at Coffee Creamer, ang original na Maling Luncheon Meat,

at ang mga chocolates na Hershey's Kisses, Crunch, at Toblerone. Hating-kapatid. Walang lamangan. Sa huli ay magtatanong pa ang dalawang matanda kung nakakuha ba lahat ng dalang pasalubong. Kapag walang umiyyak, ibig sabihin ay walang problema at walang nakalimutang bilihan. Masaya ang lahat. Tenkyu then uwian.

Sabi sa akin ni nanay dati, January pa lang ay namimili na siya ng mga ipapasalubong para sa December. Inaabangan niya ang lahat ng sale ng damit tuwing magpapalit ng season para bargain niyang makukuha ito at bultuhan. Kapag Chinese New Year naman ay inaabangan nila ang mga itatapon ng basura (mga lumang appliances, laruan, at kung anu-ano pa) ng mga Intsik na pinag-aagawan naman ng mga Pinoy. Kinukulekta rin nila ang mga pinaglumaang damit at laruan ng mga pinsan ko para ipamigay naman sa amin sa Pinas. Ang mga bakanteng balikbayan boxes naman ay pupunuin nila sa pamamagitan ng mga kita sa pagtitinda ng ulam sa mga pinoy at mga flight stewardess na gusto ang lutong-atin. Sa pagtitinda rin sila humuhugot ng ipapadala sa mga apo at anak tuwing may birthday, may binyagan, kasalan, at iba pang celebrations. Naisasama pa minsan ang pagtakbo ng mga anak nila tuwing kinakapos sa pambayad ng tuition, ng kuryente, ng tubig, at ng kung anu-anong 'di matapos-tapos na utang. Isang tawag lang, may padala na.

HINDI KO ALAM KUNG PAANO NILA PINAGHIRAPAN SA ABROAD ANG MGA ITO AT KAILANMAN AY HINDI PUMASOK SA ISIP KO DAHIL ANG PANINIWALA KO AY MARAMI SILANG PERA.

Mali pala. Ngayong nasa abroad na ako ay alam ko na ang katotohanan. Sabi nga nila, hindi mo mararamdaman kung hindi mo nararanasan. (myofwdiaries.blogspot.com)

PAANO AANGAT ANG PAMUMUHAY NG ISANG OFW?

Paano nga ba aangat ang antas ng ating pamumuhay? OFW ka man o isang pangkaraniwang manggawa ka lamang ng isang kompanya sa pilipinas. Kadalasang sinasabi natin o ginagawa nating dahilan ay ang mataas na bilihan sa pilipinas kaya hindi sumapat ang kinikita ng isang ofw. Alam na nating lahat na ang isang dahilan ng pagangat ng ating pamumuhay ay ang magkaroon ng mataas na kinikita. Pero minsan... Hindi rin nagagawa ng isang tao na paangat niya ang kanyang pamumuhay kahit nasa kanya na ang may mataas na sahod. Bakit?

Kung ikaw ay ang taong nakasarado lang ang isip sa iisang bagay walang mangyayari talaga sa buhay mo. Kung ikaw ang taong may mababaw na pananaw sa buhay lalong walang mangyayari sa buhay mo. Kung ikaw ang taong walang pinapangarap sa buhay kundi ang makamit mo ang mga materyal na bagay, lalong walang mayayari sa buhay mo. Kung ikaw naman ay saksakan ng daming bisyo, kaibigan at kabarkada... mas lalong walang mangyayari sa buhay mo. Kung ikaw ang taong punong-puno ng luho sa katawan at sa isipan wala ding mangyayari sa buhay mo. Kung ikaw ang taong hindi alam kung ano ang dapat na pinapangarap wala ding patutunguhan ang pamumuhay mo.

Kung ikaw ang taong hindi marunong mag plano sa buhay wala ding mangyayari sa buhay mo. Kung ikaw ang taong mainitin ang ulo at masyado mong pinapahalagahan ang iyong ego wala ding manyayari sa buhay mo.

At.... Kung ikaw ang taong walang kontrol o hindi kayang kontrolin ang sarili kaylan man hindi mo makamit ang may maayos na pamumuhay.

Napakaraming dahilan kung paano nga ba aasenso ang ating pamumuhay at kung bakit hindi umaangat ang ating buhay gayong meron naman tayong hanapbuhay. Minsan may mga taong nasa kanila na ang lahat ng pagkakataong umangat ang kanilang pamumuhay pero hindi parin makaalis sa simula. Marami ring dahilan kung bakit hawak na natin ang magandang pagkakataon para makamit ang pinapan-

garap pero bakit hanggang ngayon nangangarap ka parin at may mga taong sadyang pinapahalagahan lang ang mga materyal na bagay at binibigyang halaga ang mga luho sa katawan.

Para sa akin ang isa pang dahilan ay ang atin mismong... ISIPAN, UGALI AT KONTROL SA SARILI. Paano mo iaangat ang pamumuhay mo kung hindi mo pagaganahin ang iyong isipan. Ang ating isip ang pinakamahalagang instrumento ng ating pagkatao at pamumuhay. Kung ikaw ang taong hindi marunong magisip kung ano nga ba ang dapat at hindi dapat. Kung ano ang mali at tama, at kung ano nga ba ang mabuting gawin.

Nais kong ibahagi sa inyo ang aking sarili upang mas mabibigyan ko ng tamang paliwanag kung paano ba ako MAG ISIP, kung anong PAGKATAO meron ako at anong UGALI meron ako na ginagawa kong kasangkapan upang makamit ko ang maayos na pamumuhay.

Ang isang tao kahit anong liit o laki ng kanyang sinasahod kaya nating i-angat ang ating pamumuhay sa pamamagitan ng ating pag-iisip at pag-uugali. Noon marami akong kaibigan, kabarkada, kakilala. Marami rin akong pinapangarap na mga materyal na bagay tulad ng mga IPOD, RELO at kung ano-ano pa na maari mong maipagyabang sa mga kakilala mo na meron ka ng mga mamahaling bagay sa katawan ang lahat ng iyan ay kaya ko ng kunin pero iniisip ko “makakatulong kaya ang mga ito sa aking pamumuhay?” Sa dami ng mga nag-gagandahang materyal na bagay ilang sentimo na ang mauubos kung bibilhin ko ang lahat ng palamuti sa katawan. Mga bagay na bahagi lang ng mga pansamantalang kaligayahan na madali ring kumupas. Iniisip ko.. kung uunahin kong kunin ang mga iyan paano kung bigla ka namang matangal sa trabaho sa marami ring dahilan? Sa simula ng aking pagtatrabaho dito sa kinalalagyan ko ngayon inuna kong gawin ang mga bagay na makakatulong sa aking pamumuhay. Ang lahat ng mga bagay na nagawa ko na nuong mga nakalipas na araw hindi ko na muling ginagawa pa sa ngayon dahil nagawa ko na at natikman ko ng lahat. Tulad ng bisyo, alak, sugal, pasyal dito, pasyal doon, inom dito

inom doon, tambay kung saan-saan, pasama-sama lagi sa mga happenings at mga lakaran ng barkada at mga kaibigan, yan ang mga bagay na uubos ng iyong lakas at pinagpagurang sentimo na kung hindi mo iisiping mabuti mawawaldas lang sa wala ang iyong kinita at panahon. Mga panahon na dapat ay palapit ka na sa iyong mga pangarap na magandang buhay ngunit ikaw mismo sa sarili mo ang nagtutulak lumayo sa pinapangarap mong magandang pamumuhay. Kung patuloy kong gagawin ang mga bagay na iyan mas malaki ang makokonsomo kong sentimo, pinilit kong iniwasan ang lahat ng nakagawian ko lumiit ang naging budget ko sa loob ng isang buwan doon ko napagtanto na ang laki pala ang nawawala sa kinikita ko. naisip ko... **WALA AKONG KONTROL SA PAG WALDAS NG KAYAMANAN KO NOON.**

Sa panahon ng aking pagtatrabaho... Napakarami na ng sama ng loob ang kinain kong lahat, napakaraming kahihyan ang nilunok kong lahat at napakaraming galit ang pinalampas kong lahat. Isa din iyan sa makakatulong sa iyong minimithing may maayos na pamumuhay. Sa panahon ng aking pagtatrabaho, may mga araw na sumasama ang loob ko sa mga taong nakakasama ko sa aking pagtatrabaho, sa kompanya, sa foreman at kung sino-sino pa. Kung paiiralin ko ang aking ego o ang aking galit o ugaling pagiging bugnutin ko at pagiging matampuhin ko ako rin ang mawawalan. Minsan pinagalitan ako ng foreman ko, sa sobrang sama ng loob ko gusto kong mag under time, binalak kong hindi pumasok kinabukasan at binalak kong hindi mag overtime ng sabado at lingo para maipadama ko rin sa kanila ang galit ko. Pero... inisip ko, sino ba ang mawawalan? ako din, ako rin ang mape-perwisyo dahil hindi ako nakapasok. Ipinasya ko nalang lunukin ang mga sama ng loob ko, inalis ko sa katawan ang ego o pride ko, pinasya ko nalang kalimutan ang nangyari at pumasok nalang ako sa aking trabaho. Lumipas ang ilang araw natuwa narin ako dahil inisip ko buti pumasok ako.. ako rin ang makikinabang sa ginawa ko. Laging sumasagi sa isipan ko na... kahit napapagod ako sa pagtatrabaho.. ako rin naman ang makikinabang sa pagod ko at sa araw-araw na pagtatrabaho ko **NATUTUNAN KONG KONTROLIN ANG SARILI KONG GALIT NA NARARAMDAMAN KO.** Kung

minsan ang pagiging mataas ang pride ang sisira sa buhay mo na magiging dahilan ng pagkatanggal mo sa iyong pinapasukan, walang masama kung mananahimik ka nalang at ituon mo ang iyong isipan sa mga pinapangarap mo sa buhay, huwag mong ituon ang iyong isipan sa galit na nararamdaman dahil lalamunin ka ng sarili mong galit na magdadala sa iyo minsan sa kalungkutan. Iniisip ko hindi ako ang dapat magmalaki sa kompanya ano man ang kagalingan at kasipagan ko sa pagtatrabaho kung ang kompanya ang magalit at tangalin ka lalo mong nilugmok ang sarili mo at ang iyong pamilya sa nakaambang kahirapan. Nang dahil sa kakitiran ng isipan mo lalo mong inilayo ang buhay mo at kaligayahan ng sarili mong pamilya sa tiyak na kaghinaan. Isipin mo isang tao ka lang sa libo-libong mangga-gawa na maari nilang kunin.

BINIGYAN TAYO NG PANGINOON NG ISIP UPANG GAMITIN NATIN NG WASTO SA ATING PANG ARAW-ARAW NA PAMUMUHAY. BINIGYAN TAYO NG LAYANG MAG-ISIP UPANG MALAMAN NATIN KUNG ANO ANG DAPAT GAWIN SA ATING PAG-KATAO AT PAMUMUHAY.

NASA IYONG SARILI ANG IKAGAGANDA AT IKASASAMA NG IYONG PAMUMUHAY... HINDI SA TAAS O SA LIIT NG KINIKITA. IKAW MISMO ANG MAGDADALA SA IYO SA MAGANDANG PAMUMUHAY AT IKAW DIN MISMO ANG MAGDADALA SA TANIKALA NG KAHIRAPAN.

PAGANAHIN MO LANG ANG ISIPAN MO MABABAGO MO ANG UGALI MO AT MAKOKONTROL MO ANG SARILI MO

YAN ANG KAILANGAN MO UPANG MAKAMIT MO ANG MAY MAAYOS NA PAMUMUHAY AT MAILAYO KA SA NARARANASANG KAHIRAPAN.
(jettroshangout.blogspot.com)

Sa mga gustong magbahagi ng mga karanasan sa buhay habang nasa abroad, ipadala lang po sa **BUHAY OFW** Dear Kuya Eli, ullesiss@yahoo.com o sa txt, tel. 55539031

Armineonila “Asriyah” M. is a Filipina poet, mixed-media artist, columnist and cartoonist who is currently based in Kuwait. She has been a feature story writer and opinion writer in English on Kuwait Times Daily and Friday Times since 2005. Presently, she is writing her weekly column in the Filipino language titled “Kikay’s Ukay-ukay” and submitting weekly comic strips titled “Pat en Tero” in Filipino Panorama, Kuwait Times. While currently working on her collection of poems on migrant workers, she is experimenting on tribal arts and calligraphy.

Oyayi kay Kosa

(A poem dedicated to the victims of social injustice)

Aking Kosa ...

ihehele kita sa pagitan n'yaring bisig
na naging kanlungan ng dugong pusakal
bagkus haplusin ng iyong pag-ibig
na musmos, itong bastardong dangal.

Sa'yong pulso'y pagtibok ng anghel
na ginising ng duyang dumuduyang bakal
sa'king kamao'y malademonyong papel
ng kinalawang na ganid't pagkahangal.

Tahan na Kosa, nawa'y patawarin
itong mapusok at marupok na tinig
sakim na punyal ng pintig ng damdamin
ang bumusabos sa payak mong daigdig.

Paanong nangyaring sa'yong pagmulat
'tong utang sa madla'y pinambayad?
Paanong papahirin ang giting umalat
nitong lampin ng hustisyang huwad?

Kosa, ating pinagsaluhan sa dagok ng dilim
ang lipunang duwag sa liwanag
ang pagtangis na mapag-imbot at kaytalin
na sa'yong paghikbi ay bumihag.

Malayo ang iyong lalakbayin, Ka-kosa
ako ang papatid sa kadena mong bigkis
sa pusod ng ating piita'y lalaya
tutuldukan ang munting hinagpis.

Aking Kosa, tahan na't dinggin ang awitin
kukumutan ng oyayi ang maputlang paa
tutubusin ang salang isinalin
pupunasan ng taludtod ang iyong mantsa.

Bukas sa tronong paghihimlayan
babaunin ang iyong nadungisang sigla
ngunit dagling sisilipin ang kalangitan
na'ng iyong pagdungaw ay aking mapuna.

O Kosa kong mahal, nahan na't lasapin
ang tamis ng himig ng pagsisisi
batid ng batas, ng mangmang, ng bituin
na ang kalayaa'y sa puntod nakatali.

Ngayo'y ang paghagod sa nalalabing hininga'y
i-uugoy nitong taimtim at taos na dalangin
ang pagsilang ng umagang kakambal ang pagluha'y
maghihimbing sa selda ng payapang awitin.

(Hunyo 2010)

'Sangka Butil

Isa.

'Sangka butil
na halik
sa raniag sang tandang,
samtang,
'sangka libo
nga trigo
ang nagsimhot sa tigang;

'Sangka butil
ang nagbutlak
pagbungkal sang garab,
apang,
'sangka libo nga trigo
sa treser gintubag;

'Sangka butil
ang nagtambad,
naghayag ng pagluwal,
samtang,
'sangka libo ang trigong
nagkalkal sang dangkal;

'Sangka butil
ang nagtirik
ng panata't dasal,
apang,

'Sangka libo nga trigo
ang nagbubod at inutal;
'Sangka butil
ang nahilaw
sa pagkiskis sang adlaw,
samtang,
'sangka libo nga trigo
ang nagsabwag, ginsilaw;

'Sangka butil
ang tumindig
sa dayang pandinig,
apang,
'sangka libo nga trigong
ginsikway ng dilig.

(Oktubre 2010)

Fieldtrip SA
kuwait green island

ANG KATOLISISMO

Ito ay may dalawang eklesiastikal na kahulugan ayon sa Webster dictionary, una ay ang buong Ortodoks ng Kristiyanong Simbahan o ang pagsunod dito, at pangalawa, ang mga doktrina na paniniwalaan ng Simbahang Romano Katoliko o ang pagsunod dito. Ang salitang “katolisismo” ay hango sa salitang Griyegong καθολικός -ή -όν (katholikos), nangangahulugan ng “pangkalahatan” o “unibersal”.

Ang pinakamaagang paggamit ng salitang “Simbahang Katolika” (Smyrnaeans, 8) ang sulat para sa mga Kristiyanong noong 107 AD ng isang Obispo ng Antioch na si San Ignacio. Sa paggamit ng nasabing salita, itinakda ni San Ignacio ang kabuluhan nito sa unibersal na aspeto. Gayumpaman, hindi kasama sa nasabing kabuluhan ang mga erehe tulad ng mga hindi nagsisipaniwala na sa Banal na Pakikinaabang ay naroon ang laman ng Tagapagligtas na si Hesukristo, na syang nagpakasakit para sa kasalanan ng mga tao, sya rin na binuhay na magmuli ng kaniyang Ama (Smyrnaeans, 7). Tinawag niya ang mga nasabing tao bilang “mababangis na hayup sa wangis ng tao” na hindi dapat “tanggapin ni kilalanin (o pakisalamuhan)” (Smyrnaeans, 4).

Samantalang, mayroong mas direktang paggamit ng salitang “Simbahang Katolika,” na naghihiwalay sa Simbahang ito sa iba pang mga ereheng simbahan. Ito ay ang paggamit ni San Cirilo ng Herusalem (315-386 siglo). Sa Araling Katekismo, XVIII, 26, ibinilin ni San Cirilo na “kung paroroon ka sa mga siyudad, huwag mong basta hahanapin o ipagtatanong ang Tahanan ng Panginoon, (pagkat ang ibang sekta ng mga di karapat dapat (o kagalang-galang) ay sumusubok ding tawagin ang kanilang kural bilang tahanan ng Panginoon), bagkus ay inyong hanapin ang Simbahang Katolika, pagkat ang hindi nakasanyang pangalang ito, ang tunay na Banal na Simbahan, ang ina nating lahat, ang esposo ng ating Panginoong Hesukristo; ang nag-iisang bugtong

na Anak ng Diyos.

Ang salitang “Katoliko” ay ginagamit noon pa bilang pantuloy sa tunay at nag-iisang orihinal na Simbahan na itinatag ni Kristo at ng kaniyang mga Apostol. Ito rin ay napapaloob sa ibat ibang kredo (ng ibat ibang pakahulugan sa paniniwala). Ilan sa mga ito ay ang “Sumasampalataya Ako” (Ingles: Apostles’ Creed) at Nicene Creed. Maging ang ibang denominasyon ng Kristiyanismo ay naniniwala na sila ang “katoliko”. Nahahati sila sa dalawang grupo: UNA, yaong kagaya ng mga katoliko, Ortodoxong Silanganin, simbahang Ortodoxong Oriental, Simbahang Anglikano na may Apostolikong tagapamana mula pa sa ninunong simbahan. PANGALAWA, silang mga naniniwala na sila ay kabilang sa ispiritual na angkan ng mga Apostol ngunit walang pinapanigang institusyonal na salin, mula sa kasaysayan ng simbahan. Hindi rin nila tinutukoy (o tawag) ang sarili nila bilang “Katoliko.”

Ang mga Krsitiyano mula sa iba’t-ibang denominasyon, kabilang na ang karamihan sa mga protestante ay nananalig sa “Isang Banal na Katoliko at Apostolikong Simbahan”. Para sa mga protestante, ang karamihan sa kanila ay naniniwala na ang kanilang pananalig ay ang may pinakaisa sa lahat ng simbahang nasa ilalim ng pamumuno ng Panginoon at ng iisang Tagapagligtas, imbes na sa pinag-iisang institusyonal na simbahan. Sa kanilang gamit ng salitang “katoliko”, ginagamit nila ang maliit na titik “k” (katoliko, hindi Katoliko). Ang Kredong Apostoles (Apostles Creed) ay may linyang “Sumasampalataya ako sa ... banal na simbahang katolika ... (na may pagkakataon na ginagamitan ng malaking titik). Ginagamit ito sa mga pagsamba ng ibang mga protestante, ngunit hindi ng mga Alemang Luterano. Ang Kredong Niceno (Nicene Creed) naman ay kagaya rin ng Kredong Apostoles (Apostles Creed) na nagtataglay ng mga katagang “isang banal na katoliko at apostolikong Simbahan.”

SIMBAHANG KATOLIKO ROMANO

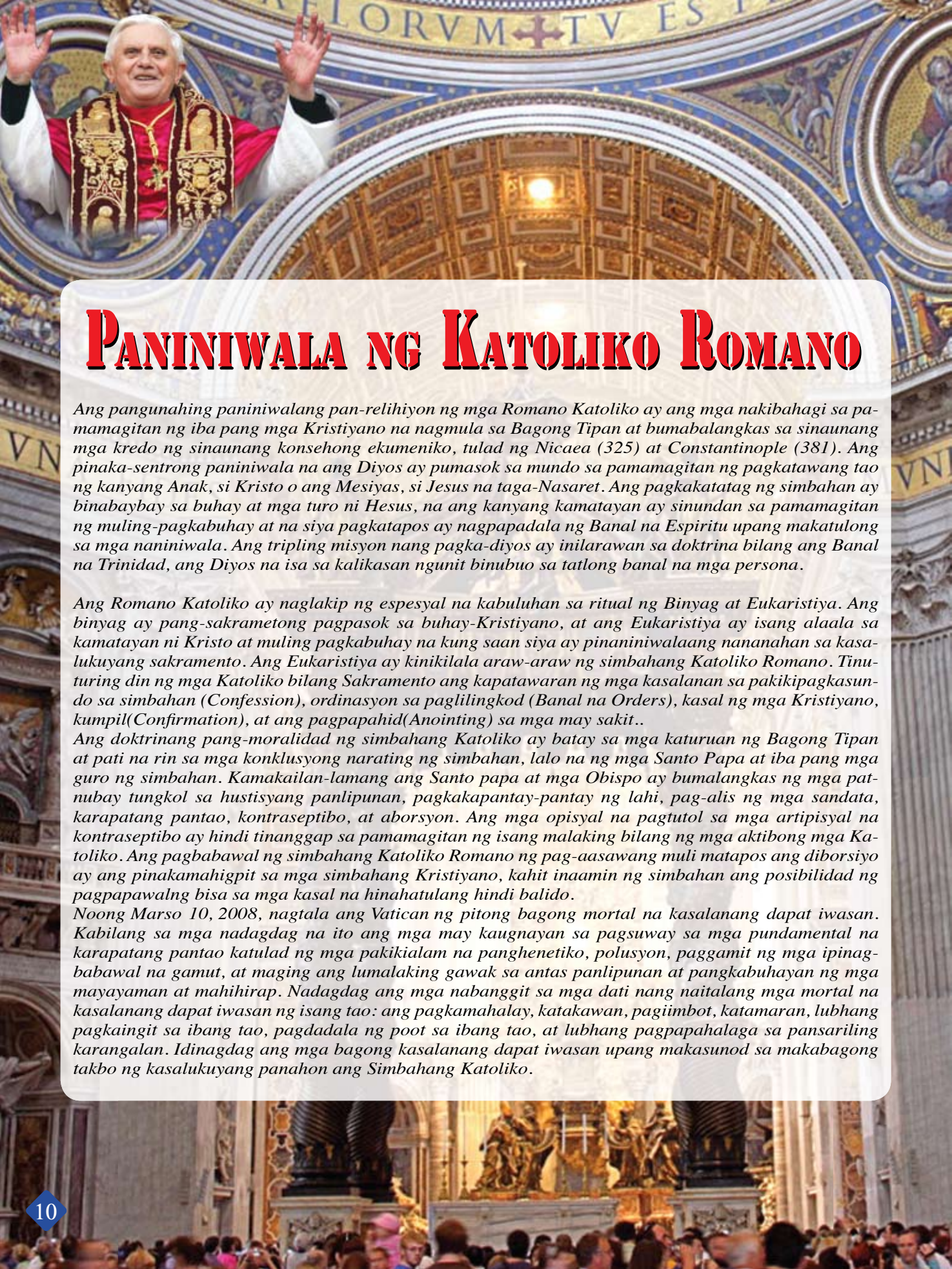
Ang Simbahang Katoliko Romano o Simbahang Katoliko o Simbahang Katolika, ay isang Kristiyanong simbahan na nasa buong kapisanan kasabay ng Obispo ng Roma, na kasalukuyan ay ang Santo Papa, si Benedicto XVI. Binabakas ang pinamulan nito sa orihinal na pamayanang Kristiyano na itinatag ni Hesusat ipinalaganap ng mga Labindalawang Apostol, particular na si San Pedro.

Ang Simbahang Katoliko ay ang pinakamalaking simbhang Kristiyano, na nagkakatawan sa kalahati ng lahat ng mga Kristiyano, at ay ang pinakamalaking organisadong yunit ng anumang pananampalataya sa mundo. Ayon sa Statistical Yearbook of the Church, ang bilang ng nakatalang pandaigdigang kasapi ng Simbahang Katoliko sa katapusan ng 2005 ay 1,114,966,000, na malapit sa ika-anim na bahagi ng populasyon ng mundo.

Ang pandaigdigang Simbahang Katoliko ay binubuo ng isang Latin o Kanluranin at 22 Silanganing katolikong nagsasariling simbhang particular, kung saan lahat ay tumitingala sa Papa, na mag-isa o kasama ng Kolehiyo ng mga Obispo, bilang kanilang pinakamataas na autoridad sa daigdig sa mga paksa ng paniniwala, mga asal at ng pansimbhang pamamahala. Nakahati ito sa mga nasasakupang pook, karaniwan sa batayang teritoryal. Ang pamantayang teritoryal na yunit ay itinatawag na diyosesis sa simbhang Latin at eparkiya sa mga Silanganing simbahan. Ang bawat diyosesis o eparkiya ay nasa pamumuno ng isang Obispo, patriyarka o eparko. Sa katapusan ng 2006, ang buong bilang ng lahat ng itong mga nasasakupang pook ay 2,782.

Ang Griyegong salita na καθολικός (katholikos), kung saan nagmula ang salitang; Katoliko, ay ibig sabihin na Unibersal. Habang ang kombinasyon ng pangalan na Simbahang Katoliko ay unang nagmula sa mga liham ni San Ignacio. Ang terminong Katoliko Romano o Romanong Katoliko ay ginagamit para sa mga tao at simbahan na kasapi ng Banal na Diyosesis ng Roma.

PANINIWALA NG KATOLIKO ROMANO

Ang pangunahing paniniwalang pan-relihiyon ng mga Romano Katoliko ay ang mga nakibahagi sa pamamagitan ng iba pang mga Kristiyano na nagmula sa Bagong Tipan at bumabalangkas sa sinaunang mga kredo ng sinaunang konsehong ekumeniko, tulad ng Nicaea (325) at Constantinople (381). Ang pinaka-sentrong paniniwala na ang Diyos ay pumasok sa mundo sa pamamagitan ng pagkatawang tao ng kanyang Anak, si Kristo o ang Mesiyas, si Jesus na taga-Nasaret. Ang pagkakatatag ng simbahan ay binabaybay sa buhay at mga turo ni Hesus, na ang kanyang kamatayan ay sinundan sa pamamagitan ng muling-pagkabuhay at na siya pagkatapos ay nagpapadala ng Banal na Espiritu upang makatulong sa mga naniniwala. Ang tripling misyon nang pagka-diyos ay inilarawan sa doktrina bilang ang Banal na Trinidad, ang Diyos na isa sa kalikasan ngunit binubuo sa tatlong banal na mga persona.

Ang Romano Katoliko ay naglakip ng espesyal na kabuluhan sa ritual ng Binyag at Eukaristiya. Ang binyag ay pang-sakrametong pagpasok sa buhay-Kristiyano, at ang Eukaristiya ay isang alaala sa kamatayan ni Kristo at muling pagkabuhay na kung saan siya ay pinaniniwalaang nananahan sa kasalukuyang sakramento. Ang Eukaristiya ay kinikilala araw-araw ng simbahang Katoliko Romano. Tinuturing din ng mga Katoliko bilang Sakramento ang kapatawaran ng mga kasalanan sa pakikipagkasundo sa simbahan (Confession), ordinasyon sa paglilingkod (Banal na Orders), kasal ng mga Kristiyano, kumpil(Confirmation), at ang pagpapahid(Anointing) sa mga may sakit..

Ang doktrinang pang-moralidad ng simbahang Katoliko ay batay sa mga katuruan ng Bagong Tipan at pati na rin sa mga konklusiyong narating ng simbahan, lalo na ng mga Santo Papa at iba pang mga guro ng simbahan. Kamakailan-lamang ang Santo papa at mga Obispo ay bumalangkas ng mga patnubay tungkol sa hustisyang panlipunan, pagkakapantay-pantay ng lahi, pag-alis ng mga sandata, karapatang pantao, kontraseptibo, at aborsyon. Ang mga opisyal na pagtutol sa mga artipisyal na kontraseptibo ay hindi tinanggap sa pamamagitan ng isang malaking bilang ng mga aktibong mga Katoliko. Ang pagbabawal ng simbahang Katoliko Romano ng pag-aasawang muli matapos ang diborsiyo ay ang pinakamahigpit sa mga simbahang Kristiyano, kahit inaamin ng simbahan ang posibilidad ng pagpapawalng bisa sa mga kasal na hinahatulang hindi balido.

Noong Marso 10, 2008, nagtala ang Vatican ng pitong bagong mortal na kasalananang dapat iwasan. Kabilang sa mga nadagdag na ito ang mga may kaugnayan sa pagsuway sa mga pundamental na karapatang pantao katulad ng mga pakikialam na panghenetiko, polusyon, paggamit ng mga ipinagbabawal na gamut, at maging ang lumalaking gawak sa antas panlipunan at pangkabuhayan ng mga mayayaman at mahihirap. Nadagdag ang mga nabanggit sa mga dati nang naitalang mga mortal na kasalananang dapat iwasan ng isang tao: ang pagkamahalay, katakawan, pagiimbot, katamaran, lubhang pagkaingit sa ibang tao, pagdadala ng poot sa ibang tao, at lubhang pagpapahalaga sa pansariling karangalan. Idinagdag ang mga bagong kasalananang dapat iwasan upang makasunod sa makabagong takbo ng kasalukuyang panahon ang Simbahang Katoliko.

PINOY RECIPE

Ni Sis. Um Ismael

(Iba't-ibang Luto sa Isda at Lamang-Dagat)

TINOLANG DAING NA TALAKITOK

Mga Sangkap:

- 1 daing na talakitok
- 2 tasang upo (pakudradong hiwa)
- 1 sibuyas
- 2 kamatis
- 2 butil na bawang
- Patis
- Hugas-bigas

Paraan ng Pagluluto:

- 1. Hiwain nang pakudrado ang talakitok.
- 2. Ibadad sa tubig nang dalawang oras.
- 3. Igisa ang bawang, kamatis at sibuyas.
- 4. Iprito sa tabi nito ang daing.
- 5. Sabawan at ihulog ang upo.
- 6. Pakuluan.
- 7. Tikman sa alat kapag luto na ang upo.

BAKALAW A LA BISKAYNA

Mga Sangkap:

- ¼ kilong bakalaw, binabad at pinatuyo
- ½ tasang arina
- ½ tasang olive oil
- 1 ulo ng bawang, pinitpit
- 2 malaking sibuyas, hiniwa
- 1 lata tomato sauce
- 4 patatas, pinag-apat
- 1 latang gisantes
- 1 latang pimiyento
- 1 kutsarang asukal

Paraan ng Pagluluto:

- 1. Alsan ng tinik at hiwaing maliliit ang isda.
- 2. Isawsaw sa arina at iprito hanggang pumula.
- 3. Igisa ang bawang at sibuyas.
- 4. Idagdag ang bakalaw at tomato sauce.
- 5. Pakuluin
- 6. Idagdag ang patatas at kaunting mainit na

tubig.

- 7. Paglapot ng salsa at luto ng patatas, idagdag ang gisantes at asukal.
- 8. Pagmalapit nang maluto ay idagdag ang hiniwang pimientos.
- 9. Ihainang mainit na may kasamang ensalada.

BAKALAW SA SILING PULA

Mga Sangkap:

- 1 kilong bakalaw
- 1 tasang garbansos
- 4 na patatas
- 5 kamatis
- 2 malaking sibuyas
- 2 malaking siling pula
- 2 butil na bawang
- 4 kutsarang salad oil
- 1 kutsarang arina
- ¼ kutsarang pamintang durog
- Atsuwete

Paraan ng Pagluluto:

- 1. Ibadad sa tubig ang bakalaw para mabawasan ang alat.
- 2. Himayin at alisan ng tinik.
- 3. Hiwaing pahaba ang patatas, at iprito.
- 4. Ilaga at alsan ng balat ang garbansos.
- 5. Igisa sa salad oil ang pinitpit na bawang, at hiniwang pinong kamatis at sibuyas.
- 6. Ihulog ang sili na hiniwang pahaba.
- 7. Pakuluin sa kaunting tubig.
- 8. Ihulog ang patatas at garbansos.
- 9. Papulahin sa pamamagitan ng gatas ng atsuwete.
- 10. Ihulog dito ang hinimay na bakalaw at haluin hanggang sa kumulo at lumapot.
- 11. Timplahan ng paminta.
- 12. Ihain nang mainit.

Sa halip na salad oil, maaaring gamitin ay karaniwang mantika o cooking oil.

Mga sagot ni Skh. Abdulhadie Gumander na itinala ni Bro. Abdullah Tabing

TANONG AT SAGOT

Ang Pagtanggap Ng Regalong Inihanda Para sa Christmas O Sa Iba Pang Kaarawan Ng Hindi Mga Muslim

Tanong: *Ano po ba ang pananaw nyo sa mga handa na gaya ng Christmas o ano pamang okasyon na hindi ipinag-diriwang ng mga Muslim, ito po ba ay pwedi nating kainin?*

Sagot: *Bismillah, Alhamdulillah Wassalatu Wassalamu Ala Rasulillah Waala Alihi Wasahbhi Waba'd. Una, napagkasunduan ng mga pantas sa Islam na ang paggunita sa neros at pista ng hindi mga Muslim o sa mga kaarawan nilang naiuugnay sa kanilang pananampalataya at ang pagtulong sa paggunita ng mga ito, kahit pa ang pagbati o pagsagot sa kanilang pagbati ay hindi ipinahihintulot sa Islam sapagkat malinaw ang mag patunay sa Banal na Qur'an at sa mga Hadith ni Propeta Mohammad (Sumakanya ang Kapayapaan).*

Tungkol sa pagkain at inumin o regalong kanilang ipagkakaloob sa atin na mga Muslim, ang orihinal ng mga ito ay walang kasamaan ayon din sa mga napag-kasunduan ng mga pantas kung walang ugnayan sa kanilang neros at pista o kaarawang hindi ipinahintulot sa atin at kung ang mga ito rin ay hindi dati nang ipinagbawal sa atin na kainin o inumin, sapagkat malinaw din sa Banal na Qur'an at ginawa ni Propeta Mohammad (Sumakanya ang Kapayapaan). At wala tayong nakikita na kasamaan na kumain ng pagkain nila kasama sila at kumain ng natira nila o pagkatapos ng sila ay kumain. Subalit kung ang mga ito ay may ugnayan sa kanilang neros o pista o kaarawang hindi ipinahintulot sa atin ay wala ring kasamaan ayon sa mga nag-uusisa sa batas sa may mga kondisyon.

Kung ang mga pagkain at inuming ito ay hindi dati nang ipinagbawal sa atin katulad ng baboy o alak, o ang regalong ipinagkakaloob nila ay hindi sangkap ng kanilang neros at pista o kaarawan katulad ng kandila at iba pa.

Kung ang hayop ay hindi nila kinatay alang-alang sa kanilang neros at pista o kaarawan. At walang kasamaan na tanggapin o kainin ang bunga na ipagkaloob nila sa atin kahit sino pa man sila o kahit ano pamang okasyon ang sa kanila. Kung ang pagtanggap sa mga ito ay hindi para tulong sa kanilang paggunita o kaya panggagaya sa kanila. Kung ang layunin sa pagtanggap ng mga ito ay para lamang hindi sila masuklam sa atin at para din maipakita sa kanila ang kainaman ng Islam. At kung ang pagtanggap ng mga ito ay hindi makaka-apekto sa ating pananampalataya at lalo sa ating mga anak.

Ang Allah lamang ang higit na nakakaalam.

Para sa nais magtanong, mag-email sa: joselitotabing@gmail.com

Ni Ust. Abubaidah Salud Satol
Translator/News Editor
Ministry of Information
Kuwait

MGA GULAY SA MINDANAO

Bukod sa mga prutas na matatagpuan sa Mindanao, may mga iba't-ibang uri din ang mga tropikal na gulay. Ang mga gulay na ito ay matatagpuan din sa mga pamilihan ng Europa, Australia o sa North-America.

Isa sa mga pangunahing dahilan kung bakit lumakas ang pagdagda ng mga ito sa nabanggit na mga bansa ay dahil sa presensya ng maraming kultura ng mga tao at iba't-ibang lugar na pinanggagalingan ng mga ito, lalo na sa Pilipinas.

Narito ang ilan sa mga gulay na ating ipapakilala sa talakayan na ito:

Kamote

Sa panahon ng mga Kastila, ang Kamote ay kanilang dinala sa bansa mula sa tropikal na bahagi ng America, tulad ng Mehiko.

Ang tanim na Kamote ay mayroong tinatawag na «tubers» o bunga sa ugat nito. Ang «tubers» ay may iba-ibang kulay, hugis at laki at kadalasan ay matamis ang lasa. Tulad ng patatas, ang kamote ay kadalasang kinakain na inuulaman ng isdang dagat o hipon.

Maliban sa pagkain, ang Kamote ay maari ding gawing pang-halo sa mga kakanin, ginataang matamis o pagkain ng mga alagang manok o pato. Ang dahon nito ay ginagamit na panghalo sa gulay, o sa nilagang isda, at salad.

Calabasa

Sa Ingles ay tinatawag itong “Squash.” Ang gulay na ito ay makikita, hindi lamang sa Mindanao, kundi sa buong bansa. Ito ay maaring lutuin ng binabalatan o hindi. Ang kulay ng balat ay berde o dilaw o camouflage. At ang laman ay “napaka-dilaw at dalandan.» Ang pangkalahatang lasa nito ay may konting tamis. Ang Kalabasa ay ginagamit din sa paggawa ng cake, at ito ay mayaman sa bitaminang A. Maganda rin itong pagkain upang luminaw ang mga paningin.

Gabi

Ang Gabi ay kabilang sa grupo ng “root crop,” o tanim na namumunga sa ugat. Iba't-iba ang kulay nito at hugis. Kadalasan ay umaabot ang haba sa tatlumpong sentimetro. Maputi ang laman nito at maasim ang lasa ng bunga nito at ang dahon. Binabalatan ito kapag niluluto at naaalís ang asim nito kapag naluto na. Ang gabi ay katutubong gulay ng India at iba pang bahagi ng South-East Asia.

Ang dahon naman nito ay ginagawang sopas o gulay at ang bunga nito ay kinakain nang matamis o pang-himagas o bilang gulay na rin.

MAGTAWANAN TAYO

(Kung natawa ka na noon, tawa na ulit ngayon...)

Ni Issa Mohammad Tragua, e-mail: jorgetragua@yahoo.com

AMO: Inday, tapos mo na ba linisan yung keyboard ng computer ko?

INDAY: tapos na po koya....pinag arrange ko na rin po ang keyboard alphabetically (Hahahahahaha)

(Isang Unknown Text)

BOY: hi, may BF ka?

GIRL: meron, sino ka?

BOY: Papa mo to, humanda ka lang pag uwi ko!

(Another Unknown Text.)

BOY: Hi, may BF ka??

GIRL: Wala no, di uso sa kin yan. Sino ka pala??

BOY: Boyfriend mo to, sinaktan mo na naman ako

GIRL: oh,sorry babe. I thought ikaw si Papa.

BOY: Yes! Ako nga to, Papa mo!! Humanda ka lang talaga pag uwi ko, bibitayin kita

PARE1: Pare, walanghiya 'yung mga kondoktor sa bus!

PARE2: Bakit?

PARE1: Ayaw akong papasukin sa bus! 'Yung iba, ang daming ibinebenta... mani, kasoy, puto, balot, itlog ng pugo, pinipig, chicharon, espasol, puwedeng pumasok!

PARE2: Ano ba ang ibinebenta mo?

PARE1: Papag

HOLDAPER: Holdap to!

VICE GANDA: so? Walang nagtatanong, OK?

HOLDAPER: Sabing holdap to!!!

VICE GANDA: So dapat pinagsisigawan?

HOLDAPER: Holdap to!! Holdap! Holdap!!!

VICE GANDA: Paulit ulit? Unli ka?

HOLDAPER: Di ka tatahimik? Papatayin kita!

VICE GANDA: Ano to lokohan? Akala ko holdap tapos patayan na? 2-in-1? Kape?

HOLDAPER: Bahala ka! Aalis na ko!

VICE GANDA: Sensitive? Nagwowalk out? Hoi balik ka nga dito!

AMO: inday nasaan yung sabon namin sa banyo?

ginamit mo ba?

INDAY: with due respect, i will not allow my skin to be touched by that highly commercialized so called anti-bacterial soap.

Only belo touches my skin, who touches yours? safeguard?

AMO: letche lumayas ka nga!!!

VICE GANDA: Para ho

MANONG DRIVER: Dyan ba sa tabi?

VICE GANDA: Ay hindi po. Dun ako sa gitna, sa gitna po para masagasaan ako!!

MARE1: Mare, pwede dito muna ako sainyo lumayas kse ako saamin e, nabuntis ako

MARE2: Dapat dun ka sa nakabuntis pumunta!

MARE1: Kaya nga dto ako pumunta e, Nandyan ba si Pare?

TATAY: anak akyatin mo nga ung puno ng mangga at salat-salatin mo ang bunga kung hinog na ba..

(inakyat ng anak at sinalat-salat)

ANAK: tay! tay! hinog na po.

TATAY: ahh.ok bumaba ka dyan at susungkitin na natin..

Madre at Taxi Driver!!

DRIVER: Favor po, sister. Dream ko po talaga makahalik ng madre.

MADRE: Ok. Pero akong dalawang kondisyon. Dapat Catholic ka at walang asawa.

DRIVER: Ako po ay isang Catholic and single po sister.

.....pagkatapos ng ilang sigundo.....

DRIVER: thank you sister. Pero ako po ay nagsinungaling. Ako po ay me asawa na at hindi po ako Catholic.

MADRE: That's OK. Papunta naman ako sa costume party and ang totoo kong pangalan ay Allan.

(Hahahaha mirisi!)

SON: Dad, may ikoconfess ako.. I'm Gay!

huwag mo akong bugbugin please.. maawa po kayo.....

DAD: Sssshhhh!! wit ka loud baka ma-hear tayo ng mudra mez!! kapag 2 lang tayo, carry mo akong tawaging mother.

PAG-ARALAN ANG ARABIK

Ni Usta. Halima Mantawil, Head of the Women Section, KPCCenter

Lesson 29

Ang kahulugan sa Tagalog	Pagsasaling titik	Magkakasama na titik ng salitang Arabik
Bansa	Dawlah	دولة
Lalawigan	Muhafazah	محافظة
Bayan	Baldah	بلدة
Lungsod	Madinah	مدينة
Baranggay	Qaryah	قرية

ر Raa	ذ Dhaal	د Daal	خ Khaa	ح Haa	ج Jeem	ث Thaa	ت Taa	ب Baa	أ Alif
ف Faa	غ Ghaieen	ع Aieen	ظ Zaa	ط Taa	ض Daad	ص Saad	ش Sheen	س Seen	ز Zaa
	ي Yaa	ي Yaa	ه Haa	و Waaw	ن Noon	م Meem	ل Laam	ك Kaaf	ق Qaaf

Para sa mga Filipinong nais mag-aral ng LIBRENG Arabik, tumawag lamang sa KPCCenter, 24712574 or 24756796 extentions 116 sa mga babae, at 102 sa mga lalaki.

Mga Honey Ant

Masarap na Pagkain sa Disyerto

GUSTONG ipatikim sa amin ni Yuminiya, isang kaibigan naming Aborigine, ang isa sa kaniyang mga sekreto sa disyerto. Dinala niya kami sa isang tuyo at mapalumpo na lugar, sa hilaga ng Alice Springs na nasa gitna ng Australia. May hinahanap siya sa mabuhanging lupa. Sa ilalim ng puno ng mulga, isang uri ng akasya, nakita niya ang maliliit na nilalang na magbibigay sa amin ng matamis na pagkain—ang mga honey ant.

Naghukay siya sa mabuhanging lupa at tinunton ang daanan ng mga langgam hanggang sa mahigit sa isang metro na ang lalim at lapad ng hukay at puwede nang upuan. “Maaari kang maghanap ng mga honey ant kahit kailan, pero mas maganda kapag taglamig dahil napaka-init kapag tag-araw,” ang sabi niya habang nakaupo sa hukay. Pinanood namin siya habang tinitingnan niyang mabuti ang mga daanan. “Dapat alam mo kung alin ang susundan mo,” ang paliwanag niya.

Sa wakas, nakita rin ni Yuminiya ang lungga. Sa loob nito ay may mga 20 honey ant na ang mga tiyan ay nami-

**Punô ng matamis na
nektar ang namimintog na
tiyan ng honey ant**

mintog, kasinlaki ng mga ubas, at punô ng likido na kulay-orange. Nakabitin sa lungga ang maliliit na insektong ito at hindi makakilos dahil sa laki ng tiyan. Sa loob lang ng ilang minuto, nakakuha si Yuminiya ng mahigit 100 langgam mula sa iba't ibang bahagi ng lungga. "Ang pulot ng mga langgam na ito ang isa sa pinakamata-mis na pagkain sa disyerto," ang sabi ni Yumi-niya.

Buháy na mga Lalagyan ng Pulot

Ang mga honey ant ay isa sa pinakapambihi-ra sa mahigit 10,000 uri ng langgam. Di-tulad ng mga pukyutan na nag-iimbak ng pulot sa bahay-pukyutan, iniimbak ng mga honey ant ang nektar sa loob ng katawan ng mga manggagawang langgam na tinatawag na *replete*. Ang kolonya ng langgam ay umaasa sa buháy na mga "lalag-yan ng pulot" na ito kapag wala silang maku-hang pagkain sa labas ng lungga.

Para makapaglagay o makakuha ng pagkain, ginagamit ng langgam ang antena nito para mag-bigay ng tamang signal sa antena ng isang *re-plete*. Ibubuka naman ng *replete* ang kaniyang bi-big. May espesyal na balbula sa tiyan nito na may apat na bukas-sarang takip para makontrol ang pagdaloy ng pulot. Kahit ilang buwan lang ang buhay ng *replete*, maraming beses na nasa-said at napupuno ang tiyan nito.

Karaniwan nang walang ginagawa ang *re-plete*, pero ligtas ito sa ilalim ng lupa mula sa tag-tuyot, init, at iba pang insekto. Mula sa isang es-pesyal na glandula, naglalabas ang katawan nito ng antibiyotikong likido na nagsisilbing protek-siyon sa mga baktirya at fungus.

Saan nanggagaling ang "pulot"? Una, kiraka-in ng maliliit na insektong tinatawag na apid ang dagta at nektar ng punong akasya. Pagkatapos, kinukuha ng mga manggagawang langgam sa mga apid ang sobrang asukal ng mga ito na tina-tawag na honeydew. Nakakakuha rin sila ng nektar mula sa puno. Pagkatapos, ang lahat ng na-kukuhang likido ay inilalagay sa mga *replete*. At dahil wala naman silang ginagawa, kaunti lang ang nakokonsumo nila, kaya naiipon ang honey-dew sa tiyan ng mga *replete*.

Kumusta naman ang mga apid? Hindi sila lugi dahil tinitirhan naman sila ng mga langgam ng sapat na nektar. Pinoprotektahan din sila ng mga ito mula sa mga parasito at iba pang insek-to. Oo, parehong nakikinabang ang nagtutulungang mga langgam at apid!

"Pumaroon ka sa langgam," ang sabi ng Bibli-ya, "tingnan mo ang mga lakad nito at magpa-karunong ka. Bagaman wala itong kumandante, opisyal o tagapamahala, naghahanda ito ng ka-niyang pagkain sa tag-araw; nagtitipon ito ng ka-niyang laang pagkain sa pag-aani." (Kawikaan 6: 6-8) Totoo nga ang mga salitang iyan! Ang mga langgam ay nagtutulungan, napakaorganizado, at masisipag. At kamangha-mangha na nakaga-gawa sila ng matamis na pagkain sa disyerto!

(Mula sa Gumising! magazine ng Watchtower Bible and Tract Society, Philippines)

Talaan ng mga Katanungan

Ang KPCCenter ay nagsasagawa ng isang prospektibong pag-aaral. Hinahangad nito na malaman ang mga pananaw o opinyon ng mga mambabasa ng ating magazine, ang Pag-usapan Po Natin!, upang ito ay mailathala sa isang maayos na anyo kasama ang mga nilalaman kung ang mga ito ba ay umaayon sa mga hangarin ng KPCCenter. Tunay na ikalulugod namin ang inyong partisipasyon sa pag-aaral na ito sa pamamagitan ng pagsagot sa mga katanungan na nasa Talaang ito at muli itong ipadala pabalik sa tanggapan ng Editor sa KPCCenter.

Personal ng mga Impormasyon:

Kasarian:

☐ Lalaki

☐ Babae

Edad:

☐ 16-25

☐ 26-35

☐ 36-45

☐ 46 pataas

Antas ng Edukasyon

☐ Elementary

☐ Intermediate

☐ High School

☐ Kolehiyo pataas

Relihiyon: (Pakisulan lang) _____

Unang Linya ng mga Katanungan: Artikulo ng Pagkakilala sa Magazine:

Kanino o saan mo nalaman ang Pag-usapan Po Natin! Magazine?

☐ KPCCenter

☐ Sa tirahan

☐ Pampublikong lugar

☐ Sa trabaho

☐ Iba pa _____

Madali ba para sa iyo na makakuha ng magazine?

☐ Oo

☐ Hindi

☐ Medyo

Ikalawang Linya ng mga Katanungan: Artikulong Editoryal:

Ano ang iyong opinyon sa mga paksa na inilathala ng magazine?

☐ Napakahusay

☐ Mahusay

☐ Mahina

Nakapagserbisyo ba ang magazine partikular sa mga mamamayang Filipino?

☐ Oo

☐ Hindi

☐ Medyo

Ano ang karamihan sa mga paksa ang pinakagusto mo sa magazine?

☐ Pangrelihiyon

☐ Pambalita

☐ Panlibangan

☐ Iba pa _____

Ikatlong Linya ng mga Katanungan: Ang Wika ng Pagkakalathala:

Ano ang opinyon mo sa wika na ginagamit sa magazine?

☐ Madali

☐ Pangkaraniwan

☐ Medyo mahirap

☐ Mahirap

Ano ang opinyon mo sa mga paksa ng magazine?

☐ Napakahusay

☐ Mahusay

☐ Mahina

Ikaapat na Linya ng mga Katanungan: Anyo at Kinalabasan:

Sukat ng laki ng magazine at ang bilang ng mga pahina nito.

☐ Akmang-akma

☐ Akmang nangangailangan ng pagsasa-ayos

☐ Hindi akma

Ang mga larawang umuugnay sa mga paksa

☐ Akmang-akma

☐ Akmang nangangailangan ng pagsasa-ayos

☐ Hindi akma

Ano ang opinyon mo sa disenyong panlabas ng magazine?

☐ Akmang-akma

☐ Akmang nangangailangan ng pagsasa-ayos

☐ Hindi akma

Maraming Salamat po sa inyong Pakikiisa...

BASA A MORO

Inisulat ni Usta. Pahima Guiabal

Da'iyah, Cultural Field Worker

KPCCenter, Women Section

Kuwait

Dili patot kano mama i dili mamaganad kano agama nin a agama Islam para kano ginawa nin endo kano pamilya nin; si kaluma nin, so manga wata nin na enggo nin mapamando ka amayka dala den mon sabot o mama sa agama na panon den i kapatuntay nin kano pamilya nin a nakasangan salkanin, panon den i kadalinding-ingin sa kanilan kano pezugkayaw a apoy sa gay a mauli! So niya ba a kadalinding kano ginawa endo so pamilya na inisugo no Allah (SWT) a mailay tano sa dalem a Qur-ân:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ)) سورة التحريم/6

Ya ma'na no niya ayatan: ((Hay sekano a manga namalitiyaya! Dalindingo so manga ginawa no endo so manga pamilya no kano apoy (Naraqa) a ya lon ipedtagon na so manga taw endo so manga wato, na aden lon ni manga Malaikat a pedtiyakap a mapasang endo mabagel, di nilan pezupaken so Allah ko endaw i inisugo Nin sa kanilan, endo penggulan nilan so endaw i iped-sugo sa kanilan)) 66:6

Kagina ka mayto, na so mama na amayka aden mazuliman nin kani kaluma nin a manga galbekan a dili maka dayt kano agama na patidtunin, pamandunin sa mga mapya uki-ukit mayto bon so manga wata nilan iganat sa manawt pan na tarbiyan den sa mapya ka makadtanay bo sa kagkasela no manga wata na manga mapya den so balaadatan nilan. Pantag sa ma'na na kadtalo anyo no Allah (SWT) a nalabit tano ((Dalindingo so manga ginawa no endo so manga pamilya no kano apoy (Naraqa))) – na ya kadtalo ni Qataadah (ikalimo sekanin no Allah): isugo no sa kanilan so kapaginugot kano Allah, endo isapalo sa kanilan so manga galbekan a supak kano Allah... ya manem kadtalo ni Mujahid (ikalimo sekanin no Allah): na ikagilek no so Allah endo ipanutuma no kano manga pamilya no so gilek kano Allah...

Bali, manga suled nami kano agama Islam na masiken nasabutan tano so niya a manga bityala tano pantag sa kapamando sa agama a so niya ba na ikaduwa a nalabit tano a kawagib no babay kano kaluma nin.

Italos tano bo o miyog so Allah...

*Inisulat ni Ust. Marouf Baraguir Ali
Da'iyah & Social Researcher
Head, Men Section, KPCCenter*

So Hadis a ikaduwapulo endo teru (23)

23- nakabpon kani ama ni ma'lik a si ha'rith a wata ni a'sim al-ash-arie a nalilinyan sekanin nu Allah pidtalo nin: pidtalo nu rasulullahi (saw): (su kadsuti na tenga kanu iman (paritiaya), su Alhamdulillah na pakapenu kanu timbangan, su subhaanallahi walhamdulillah na pakapenu atawka kapenu nin su pageltan nu langit endo su lupa, su sambayang na sigay, su kadsadeqa na tanda (kanu paritiaya nu taw) su kadsabar na liwanag (sigay) su qur-an na para salka atawka kuntra salka, langon nu taw na pengganat sa pebpasan nin su ginawa nin aden anto na makalibre (makaliditas) atawka mabinasa nin su ginawa nin)

*Napanudtul ni imam Muslim
su mga guna nando su mga pangagi a nakuwa kanu nan a hadis:*

1. Su kaimportanti nu pidtalu a kadsuti na sabad atawka tenga kanu paritiaya nu taw, magidsan I kadsuti (katagak) kanu pidtalo a kasakuto atawka su pidtalo a kalimpiyo kanu lawas (badan).
2. Su kauntol kanu mga (ziker) katadem sa Allah lagid nu Alhamdulillah, subhaanallah walhamdulillah na pakapenu kanu timbangan nu amal (galbek) a mapia sa gay a mauli.
3. Su pidtalu a katindeg kanu sambayang na ped a kapianan nin na sigay nu taw sa dunya akhirat.
4. Su kainggay sa sadeqa na tanda kanu kasla nu paritiaya nu taw sa Allah.
5. Su kaimportanti nu pidtalo a kadsabar sabap sa liwanag siya kanu taw.
6. Su kanggalbek kanu inisugu nu qur -an na makadtabang kanu taw, upama manem ka dili enggalbeken nu taw na makabinasa lun.
7. Entayn I taw a ebpasan nin su ginawa nin siya kanu kanggalbek kanu inisugu nu Allah na entuba su taw a nakalibre nin su ginawa nin, entayn manem I taw a ebpasan nin su ginawa nin siya kanu inisapal nu Allah atawka su malat a galbekan na yanin nabinasa na su ginawa nin

*Inisulat ni Ust. Muslimin Palami Bhiruar
Public Relation & Information
KPCCenter, Kuwait
e-mail : aymus8118@yahoo.com.*

21.(RABBIY INNEY A-UYZO BIKI AN AS-ALOKA MA LAYSA LEY BIHI ELMON WA ILLA TAGHFIRLEY WA TARHAMNEY AKON MINAL KHA-SHIREEN)

"O Kadnanko na sabensabenar a phlending ako r'ka ko iphagedsako a da sabot ko ron , na odiyakongka amponen ago odiyakongka ikalimo na makuyog akoden ko manga tao a miyangalologi."

22.(INNEY TAWAKKALTO ALALLAHI, RABBEY WA RABBOKOM, MA MIN DA-BBATEIN ILLA HOWA A-KHIZON BINA-SIYATIHA, INNA RABBEY ALA SIRA-TIN MOSTAQEEM)

"Sabensabenar Saki na pedsarig ako ko Allaho Taalah, a Kadnan ko ago Kadnan niyo, da man a ph'lalakaw saya sa liyawaw a lupa yadi tabiya na bugkoten bon o Kadnan so ngiyawa niyan, sabensabenar so Kadnan ko I pedtuturo ko lalan a matedto."

23.(WA MA TAWFIYQEY ILLA BILLAHI ALAYHI TAWAKKALTO WA ILAYHI ONEYBO)

"Da man a phagayon ko galbek ko yadi tabiyah na so Allaho Taalah, na S'kaniyan I pedsarigan ko, ago ro akobon r'kaniyan pembalingan."

24.(FA-TERESSAMA-WA-TI WAL ARDHI ANTA WALEYYEY FIDDO NYA WAL AKHIRATI TAWAFFANEY MOSLIMAN WA ALHIQNEY BIS-SALIKHEEN)

"S'ka a Kadnan ko I miyaloy ko pito lapis a langit ago so pito sempad a lupa, S'ka I egkaunutan ko saya sa donya ago S'kabon I egkaunutan ko ro sa gay a mauri, imatay akongka sa tempo a muslim ako, ago saya-kongka ikuyog ko manga tao a manga pipiya."

25.(RABBEY EJ-AL HA-ZA L BALADA A-MINAN WAJNOBNEY WA BANEY AN NA'BODAL ASNA-M)

"O Kadnanko na baloyangka so giyaba a enged (Makkah) sa matana ago malilintad, ago ilipos akongka taman ko manga pamilya ko saya ko kasimba sa barahala."

BISAYA

Ni Sister Sarah Mailyn Rodriguez

ANG BISAYA UG BINISAYA

Bisaya

Ang mga Bisaya usa ka hut-ong sa katawhan nga Awstro-nesyo. Ubay-ubay ang mga pangdilang put-ong nga hapit tanan sa ilahang pinulongan kaliwat sa Binisaya. Ang kinadak-an niining mga put-onga mao kadtong mga nagasulti og Sinugboanon, Hiniligaynon ug Winaray, kining mga pinulongana, nga usahay masaypan pagtawag og diyalekto, sakop sa put-ong nga gitawag og Austronesian, bisan dili kini magkasinabtanay sa usag usa. Labaw sa 40% sa mga Pilipinhon kadugo sa Bisaya.

Binisaya

Binisaya ang tawag sa tanang lihoc, mugna, butang, pinulongan, ubp. nga iya sa mga Bisaya. Mga pananglitan niini mao ang pagluto nga Binisaya, mga tambal nga lumad nga Bisaya, gawas pa sa mga pinulongan niini. May kalainan ang paggamit sa termino nga "Bisaya" ug "Binisaya". Malagmit kining kalibogana nagsumikad sa kakulangan sa Iningles ug Tinagalog, ang duha ka pinulongan nga gihatagan og ginamhan nga pagkabutang (official status) sa Pilipinas, sa paghubad og tarong sa terminong Bisaya ug Binisaya. Ang "Bisaya" ug "Binisaya" gihubad nga "Visayan" sa Iningles ug "Bisaya" sa Tinagalog.

Gitala sa talamdan sa ubos ang mga pinulongang Pilipinhon nga gipundok nga Binisaya sa Summer Institute of Linguistics. Bisan og kining tanan sakop sa putong nga Bisaya, dili tanan moangkon nga Bisaya sila. Pananglitan, sa mga Tausug, ang buot ipasabot sa Bisaya kadtong mga Kristi-yano nga Binisaya ang pinulongan.

Daghan ang mga put'ong nga nagpaila-ila sa ilang kaugalingon sumala sa pinulongan (pananglitan, Tagalog, Pranses, Tamil). Apan ang Bisaya, usa ka pag-ila-ila nga bahin sa kaliwatanon nga kinaiya ug dili sa pinulongan. Ang manunulti dili Bisaya tungod kay Binisaya ang iyahang sinultihan; hinuon Binisaya ang iyahang sinultihan kay Bisaya man siya. Mao nga ubay-ubay ang mga put'ong nga nagapamatuod nga Binisaya ang ilahang sinultihan kay Bisaya man pod sila. (Bisaya wikipedia)

BISAYANG JOKES

BOY: ALAM NYO!!

GIRL: ALAM NYO TO!!

BOY: ALAM NYO! ALAM NYO!!

GIRL: ALAM NYO TO! ALAM NYO TO!!

SWEET kaayo sila nuh?? mga **BUNGI** na sila nag sulti ug **I LOVE U!** **I LOVE U!** too!

KASLUNON.....

GIRL: Lab, unsa gani imong **MEDOL MEN?**

BOY: bugoka pod nimo ui! **MIDDLE NAME!!** magbulag ta ui, bugok ka! ambi nalang tong akong **WELDING RING** beh!!

TEACHER: Class, nganong naka-gloves man ang mga doktor kon mag-opera?

JUAN: Mam, para kon mamatay ang pasyente, walay fingerprints!

BABAYE: Patsek-ap mi Dok.

DOKTOR: Sige hukasa ang sanina unya higda.

BABAYE: Dili man ako, ang ako mang Lola.

DOKTOR: Sige Lola, ginhawa og lawom!

LOLA: Di ko maghukas Dok?

DOKTOR: Ginhawa! Gahig ulo!

JUAN: bai, daug man kuno kas raffle, pulo ka sakong bugas unya nganong hinuktok man ka?

PEDRO: daug lagi pero gilung-ag man daan! tabangi ko ug kaon bi!

BANA: Love, nganong gahilak man ka?

ASAWA: Sweetheart, ingon atong mga silingan akong dagway mura kuno og iro. huhuhu.

BANA: Mga way batasan! Imo unta sila gipaak!!

DOKTOR: misis kinahanglan sementohon jud ang tiil sa imo anak.

MISIS: pila kaha kasako dok magamit.

ANAK: mama pakaulaw man ka oi, sagulan pa gani ug balas.

TATAY : ekaw dong, kenahanglan si vergie emung pangasaw On kay dako siyag ka lubihan bagay kaayo mO..

DODONG: unsa man deay pagtan aw nemus akong nawong tay murag kaguran?

LOLO: kaniadto, akong 5 pesos inig adto nakos department store, makadala nakog gatas, pan, medyas, polo, ug pantalon.

APO: karon diay lo?

LOLO: lisod na karon kay may surveillance CAMERA na!

KUNG NAAY SPAGHETTI SA LAMESA:

ITALIAN: Woah! my favorite!

AMERICANS: Oh, it's dinner time...

FILIPINO: Hala spaghetti, kinsay ga birthday?!

Samahang TROPA In Action

Sinimulan ang kauna-unahang **Mario's Basketball League** sa Souq Al-Sabah Fahaheel at dinaluhan ng Philippine Ambassador to Kuwait H.E. Shulan O. Primavera at ng MBL-Commissioner na si Ginoong Mario Delos Reyes kasama ang lahat ng mga manlalaro. Kabilang dito ay ang dalawang kuponan ng TROPA-BLUE at ang TROPA-WHOLECARE. Naging maayos ang pagbubukas ng liga at hanggang sa kasalukuyan ito ay ginaganap pa rin sa nasabing lugar.

Sa kabilang dako, naging Masaya ang pagdaraos ng Eid Al Adha sa lahat ng mga kasapi ng TROPA na ginanap sa Al-Refad seaside. Walang pagsidlan ng kaligayahan ang namutawi sa mukha ng bawat isa. Makikita sa mga larawan ang bawat reaksiyon ng mga miyembro nito.

Patuloy pa rin ang pasasalamat ng TROPA sa nagdaang blood donation project sa mga sumuporta dito. Nagpapasalamat din kami kay G. at Gng. Gregorio Olamit, G. at Gng. Artemio Singzon, Ginoong Elpidio Mallari at sa lahat ng sumuporta sa Samahang TROPA. MARAMING, MARAMING SALAMAT PO!!!!

Sa lahat po ng nais maging miyembro ng samahang TROPA tumawag lamang sa mga numero **66544587** or **66374183**. Ang tanging layunin ng TROPA ay tumulong sa mga kababayan natin dito sa Kuwait ng walang kapalit. Hanggang sa muli, maraming salamat, Manigong Bagong Taon para sa lahat, at Mabuhay ang Samahang TROPA!

KUWAIT: Bro. Issa Mohammad Tragua with his colleague at KFC Restaurant, Seaside Sharq

MAY NAGDISENYO BA NITO?

Ang Paglalakbay ng Sea Turtle

ALAM MO BA?

- Pagkatapos mangitlog ng babaing pagong, tinatabunan niya ang mga itlog at iniwan na ang mga ito.
- Para makalabas sa shell, ginagamit ng maliliit na pagong ang kanilang espesyal na ngiping tinatawag na caruncle, na natatanggal din pagkalabas nila.
- Sa dagat ginugugol ng sea turtle ang 90 porsiyento ng buhay nito.

● Ang paglalakbay ng sea turtle mula sa dako kung saan ito nanginginain patungo sa dalampasigan kung saan ito nangingitlog ay itinuturing ng mga mananaliksik na “isa sa pinakahanga-hangang nagagawa ng isang hayop.” Kaya sa loob ng maraming dekada, gustung-gusto nilang pag-aralan ang reptilyang ito.

Pag-isipan ito: Tuwing dalawa hanggang apat na taon, ang mga babaing pagong ay nagtutungo sa dalampasigan para mangitlog—mga isang daang itlog sa isang pugad—at tinatabunan ang mga ito ng buhangin. Kapag napisa na, pumupunta sa karagatan ang mga ito para simulan ang kamangha-manghang paglalakbay na sa kabuuan ay maaaring umabot nang mga 12,900 kilometro. Pagkalipas ng mga taon, ang mga babaing pagong na malalaki na ay bumabalik para mangitlog—doon sa mismong dalampasigan kung saan sila napisa!

Paano nila nagagawa ang paglalakbay na ito? “Parang mayroon silang magnetikong mapa,” ang sabi ng biyologong si Kenneth Lohmann ng University of North Carolina, sa Estados Unidos, na sinipi sa *National Geographic News*. Ipinakikita ng pananaliksik na natutukoy ng mga pagong ang lokasyon nila sa pamamagitan ng pagdetek sa anggulo at lakas ng magnetic field ng lupa. Dahil sa kamangha-manghang kakayahan na ito, nakapaglalakbay ang bagong-pisa at walang-kalaban-labang mga reptilyang ito nang mga 12,900 kilometro sa Atlantiko “nang hindi umaasa sa ibang pagong,” ang sabi ni Lohmann.

Ano sa palagay mo? Nagkataon lang ba ang kakayahang maglakbay ng sea turtle? O may nagdisenyo nito?

© Masa Ushioda/WaterF/age fotostock

